

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΕΙΝΑΙ Η ΖΩΗ ΚΑΙ Η ΠΟΛΗ ΝΑ ΜΥΡΙΖΕΙ ΓΙΑΣΕΜΙ

ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ Τ.¹, και ΣΟΛΑΡΗΣ Ι.¹

¹ Ενιαίο Μουσικό Λύκειο Καλαμάτας και Δ/ση Β'θμιας Εκπ/σης Μεσσηνίας
e-mail: trissevgeni@in.gr

ΕΚΤΕΝΗΣ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το συγκεκριμένο ΣΠΠΕ αφορά το αστικό – ανθρωπογενές περιβάλλον και τα προβλήματά του, όπως τη δόμηση, το κυκλοφοριακό και τα απορρίμματα σχετικά με την πόλη της Καλαμάτας. Προτεραιότητα δόθηκε στην ενασχόληση και τη γνωριμία με την πόλη μας, με άγνωστες πτυχές της λειτουργίας της, καθώς και με τους αρμόδιους φορείς που έχουν την ευθύνη για την ποιότητα ζωής των κατοίκων. Η εργασία της Περιβαλλοντικής Ομάδας συνέβαλλε και πρόσφερε τη δική της παρέμβαση με προτάσεις για την επίλυση περιβαλλοντικών προβλημάτων στην πόλη μας. Τέλος μελετήσαμε και παρουσιάσαμε στην τοπική κοινωνία επιτυχή παραδείγματα και εφαρμογές του μοντέλου συνεργασίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Εκπαίδευσης, ώστε να γίνει αρχή ανάλογης συνεργασίας και στην πόλη της Καλαμάτας.

POULOPOULOU T., and SOLARIS I.

e-mail: trissevgeni@in.gr

ABSTRACT

The school educational environmental program 'Life is a song and the city smells of jasmine' is about the human – urban environmental interaction and the problems that arise from it, such as problems of construction (buildings), traffic, waste disposal e.t.c., but pertaining specifically to our city of Kalamata. Priority was given to the pursuit of different and not so obvious aspects of our city's life, as well as to our acquaintance with the people in charge and responsible for the city's 'quality of life'. This program (project) presents its own suggestions for intervention and contributes possible solutions for solving the city's problems. Finally after examining and studying successful working models of cooperation between educational and local municipal authorities, we presented them to our local community, in the hope of becoming a starting point for analogous cooperation in our city of Kalamata.

Λέξεις κλειδιά: αστικό-ανθρωπογενές περιβάλλον, δόμηση, κυκλοφοριακό, απορρίμματα, περιβαλλοντικά προβλήματα, Περιβαλλοντική Ομάδα, Εκπαίδευση, Τοπική Αυτοδιοίκηση, τοπική κοινωνία

1. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΘΕΜΑΤΟΣ

- Το ενδιαφέρον των μαθητών για την ενασχόλησή τους με αυτό το θέμα
- Κοινωνικά: άναρχη δόμηση, διαχείριση απορριμμάτων, κυκλοφοριακό της πόλης μας
- Εκπαιδευτικά: προετοιμασία μαθητών ως αυριανών πολιτών, ενεργή συμμετοχή στον κοινωνικό ιστό
- Επιστημονικά: μύηση στη μεθοδική έρευνα, στη σύγχρονη τεχνολογία
- Περιβαλλοντικά: ευαισθητοποίηση και εγρήγορση των μαθητών σε προβλήματα του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος

2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Γνωστικοί

- Να κατανοήσουν οι μαθητές τη θετική και αρνητική επίδραση των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων στο περιβάλλον
- Μέσα από τη μελέτη του χώρου να μάθουν καλύτερα για τα περιβαλλοντικά προβλήματα, όπως η έλλειψη περιστετικού πράσινου, η μη ορθολογική διαχείριση των απορριμμάτων, η ρύπανση του Μεσσηνιακού κόλπου, το αυξημένο κυκλοφοριακό
- Να γνωρίσουν τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες των υπηρεσιών και των φορέων της πόλης
- Να έρθουν σε επαφή με ποικιλία πληροφοριών γύρω από το ίδιο θέμα, να ασκήσουν κριτική και να τις συγκρίνουν μεταξύ τους
- Να συνειδητοποιήσουν έννοιες, όπως δημιουργία βιώσιμων-αιφορικών πόλεων
- Να ανακαλύψουν τη σημασία του σχεδιασμού, του προγραμματισμού αλλά και της αισθητικής διάστασης του περιβάλλοντος για μια όμορφη και ανθρώπινη πόλη

Συναισθηματικοί

- Να ευαισθητοποιηθούν οι μαθητές για το περιβάλλον, φυσικό και ανθρωπογενές, και να έχουν θετική στάση απέναντι στα περιβαλλοντικά & κοινωνικά προβλήματα
- Να σέβονται τις απόψεις όλων των εμπλεκόμενων φορέων
- Να εκτιμούν, να αγαπούν, να φροντίζουν για την πόλη μας
- Να υιοθετούν τη βιωματική προσέγγιση και γνωριμία των περιβαλλοντικών ζητημάτων
- Να αποδέχονται την αλληλεξάρτηση των ανθρώπων, των ομάδων, των τοπικών κοινωνιών στην αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων

Ψυχοκινητικοί

- Να συνεργάζονται σε ομάδες
- Να είναι πρόθυμοι να εμπλακούν στη λύση των προβλημάτων
- Να αναπτύσσουν πρωτοβουλίες και υπεύθυνες στάσεις
- Να εργάζονται και να δρουν αποτελεσματικά για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος
- Να συμμετέχουν στις δραστηριότητες υπεράσπισης και προστασίας του περιβάλλοντος
- Να εξοικειωθούν με το χειρισμό των μέσων της σύγχρονης τεχνολογίας
- Να είναι ικανοί να διαβάζουν χάρτη της πόλης και να μπορούν να διατυπώσουν τις απόψεις τους για τη βελτίωση της εικόνας της πόλης

3. ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

- **Μέθοδος project:** επισήμανση των περιβαλλοντικών προβλημάτων της πόλης μας, έρευνα, προτάσεις και επεξεργασία πιθανών λύσεων, εμπλοκή με το πρόβλημα, επισήμανση πιθανών στρατηγικών για κοινωνική δράση, αξιολόγηση κοινωνικής δράσης
- **Συζήτηση** με τους μαθητές στην τάξη ύστερα από προβολή οπτικοακουστικής ταινίας και διαφανειών ή διαμοίραση φωτοτυπημένου άρθρου, διαδοχικές ερωτήσεις
- **Διενέργεια δημοσκόπησης:** αποφασίζουμε ποιες πληροφορίες πρέπει να συλλέξουμε, από ποια περιοχή και από ποιο πληθυσμό θα τις συλλέξουμε, υποβάλλουμε ερωτήσεις που επιδέχονται διαβάθμιση στις απαντήσεις, παρουσιάζουμε τα αποτελέσματα σε

- διαγράμματα ή πίνακες
- **Συνεντεύξεις** από κοινωνικούς φορείς: σύνταξη ερωτηματολογίου
 - **Βιβλιογραφική έρευνα:** συγκεκριμενοποίηση ερωτημάτων, ηλεκτρονική αναζήτηση με βάση λέξεις-κλειδιά, ανάκτηση υλικού, εύρεση περιεχομένων, αποδελτίωση
 - **Παιχνίδια ρόλων και προσομοίωσης:** επιλογή θέματος με αμφισβητήσιμες και αντιφατικές καταστάσεις ή διλήμματα, ανάγνωση φωτοτυπημένου άρθρου, διαμοίραση σε ρόλους, ετοιμασία επιχειρημάτων, αναζήτηση συναινετικών λύσεων
 - **Συναντήσεις με ειδικούς στην τάξη ή στον τόπο εργασίας τους:** ετοιμασία ερωτημάτων από πριν για να λυθούν οι απορίες και οι προβληματισμοί γύρω από ένα συγκεκριμένο θέμα
 - **Εργασία πεδίου:** πρώτη επαφή με το θέμα στο σχολείο, καλή οργάνωση του χρόνου και καταμερισμός των εργασιών της κάθε ομάδας, παρατήρηση και καταγραφή με βάση αναλυτικό φύλλο εργασίας

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Νοέμβριος 2003 :

- Δημιουργία περιβαλλοντικής ομάδας και συνάντηση με την ΠΟ στο χώρο του σχολείου. Αλληλογνωριμία, παιχνίδια επικοινωνίας.
- Συνάντηση με την Υπεύθυνη της ΠΕ Ν. Μεσσηνίας στο χώρο του σχολείου και συζήτηση σχετικά με τους στόχους και τις δράσεις του προγράμματος.
- Συνάντηση με την ΠΟ στο χώρο του σχολείου. Παιχνίδια ρόλων και προσομοίωσης, όπως δημοτικό συμβούλιο με αρμοδιότητες σχετικές με περιβαλλοντικά προβλήματα της πόλης.
- Συνάντηση με την ΠΟ στο χώρο του σχολείου. Συμπλήρωση ερωτηματολογίου σχετικά με το περιβάλλον του σχολείου. Χάραξη καθημερινών διαδρομών της ομάδας πάνω σε χάρτη της πόλης και καταγραφή θετικών και αρνητικών συναισθημάτων.

Δεκέμβριος 2003 :

- Σύνταξη φύλλου εργασίας και έρευνα πεδίου με εκπαιδευτικές επισκέψεις στους φορείς της πόλης, όπως Δημαρχείο, Νομαρχία, Πολεοδομία, Τροχαία.
- Μετακινήσεις προς τα μελέτη πεδία, όπως Ιστορικό κέντρο πόλης, κεντρικοί δρόμοι, ακτές, Μονάδα λιπασματοποίησης.
- Προετοιμασία ερωτηματολογίου προς τους πολίτες για τα περιβαλλοντικά προβλήματα και τις πιθανές προτεινόμενες λύσεις.

Ιανουάριος και Φεβρουάριος 2004 :

- Ενημερωτικές συναντήσεις με εξωτερικούς συνεργάτες σχετικά με τις συμπράξεις σχολείων σε εθνικό δίκτυο για τις βιώσιμες πόλεις
- Ενημερωτικές συναντήσεις με εξωτερικούς συνεργάτες σχετικά με την υπάρχουσα κατάσταση στην πόλη και το σχεδιασμό για το μέλλον
- Επικοινωνία μέσω διαδικτύου με ανάλογα προγράμματα σχολείων σε επίπεδο νομού, Ελλάδας και Ευρώπης.

Μάρτιος 2004 :

- Επεξεργασία δεδομένων, εμπειριών, βιωμάτων και διαμόρφωση προτάσεων για πιθανές λύσεις στα περιβαλλοντικά προβλήματα της πόλης.
- Παραγωγή υλικού, όπως οπτικού δίσκου, φυλλαδίου, βιντεοταινίας, αφίσας, τρίπτυχου

Απρίλιος 2004 :

- Αλληλοενημέρωση ομάδων και σύνθεση εργασιών.

Μάιος 2004 :

Διοργάνωση ημερίδας και παρουσίαση του τελικού προϊόντος του υλοποιηθέντος προγράμματος

5. ΔΡΑΣΕΙΣ – ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- Διοργάνωση ημερίδας με τη συμμετοχή των εξωτερικών συνεργατών και προσκεκλημένους γονείς, μαθητές και πολίτες για τη διεξαγωγή γόνιμου διαλόγου
- Ποδηλατικός γύρος της πόλης σε συνεργασία με την Τροχαία
- Ενημέρωση και επίδειξη στο Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής Καλαμάτας

- Ετοιμασία τρίπτυχου για τη σωστή διαχείριση χαρτοκιβωτίων σε επαγγελματικούς χώρους σε συνεννόηση με το Δήμο Καλαμάτας
- Εκστρατεία ενημέρωσης των κατοίκων στη γειτονιά του σχολείου για θέματα που αφορούν το διαχωρισμό των απορριμμάτων

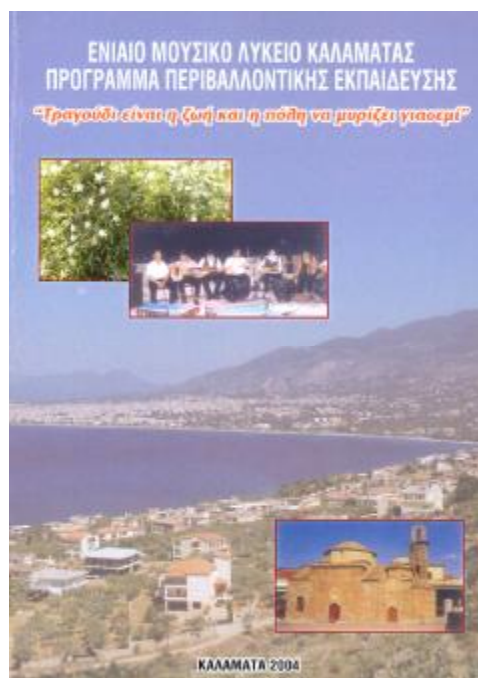
6. ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- Αρχική Αξιολόγηση (Διερεύνηση): Συζήτηση, Ερωτηματολόγιο γνώσεων και στάσεων, Παιχνίδια ρόλων και προσομοίωσης
- Διαμορφωτική Αξιολόγηση: Ημερολόγιο, Συζήτηση επί των στόχων και των μεθόδων, καθώς και των ευχάριστων και δυσάρεστων στιγμών, Ερωτηματολόγιο στην ΠΟ, Παρατήρηση της συμπεριφοράς των μαθητών, Παρακολούθηση της εξέλιξης των εργασιών των ομάδων
- Τελική αξιολόγηση: Συζήτηση, Παρουσίαση εργασίας, Ερωτηματολόγιο γνώμης και στάσεων

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

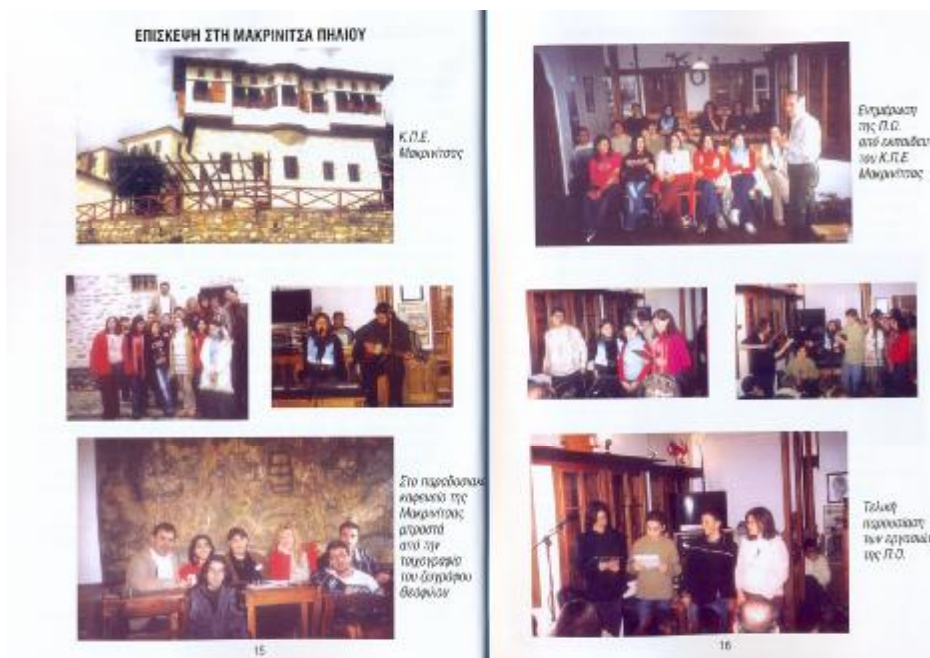
- Ενεργή συμμετοχή της σχολικής κοινότητας στα κοινωνικά δρώμενα
- Δραστηριοποίηση των μαθητών στην επίλυση των άμεσων περιβαλλοντικών προβλημάτων.
- Ευαισθητοποίηση μέσω των ΜΜΕ της τοπικής κοινωνίας με τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της εργασίας και την εκπαιδευτική διαδικασία που ακολουθήθηκε.
- Αποδοχή των προτάσεων από την τοπική κοινωνία και υιοθέτησή τους από την Τοπική Αυτοδιοίκηση

Φωτογραφία 1. Εξώφυλλο και οπισθόφυλλο του παραγομένου βιβλίου

Φωτογραφία 2. Επίσκεψη στο ΚΠΕ Κλειτορίας

Φωτογραφία 3. Επίσκεψη στο ΚΠΕ Μακρινίτσας Πηλίου

Φωτογραφία 4. Επισκέψεις στους αρμόδιους φορείς της πόλης

Φωτογραφία 5. Ημερίδα προγράμματος

Φωτογραφία 6. Προτάσεις Περιβαλλοντικής Ομάδας

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Επτά Ημέρες-Καθημερινή, (2001), *Πόλεις, λιμάνια Πελοποννήσου Καλαμάτα-Πάτρα*, Αθήνα
2. Greenpeace, (1997), *Οι βιώσιμες πόλεις, Προτάσεις για μια οικολογική διαχείριση του αστικού περιβάλλοντος*, Νεφέλη, Αθήνα
3. Greenpeace, (1997), *Μεταφορές και περιβάλλον, Τα όρια της αυτοκίνησης και η χρηματοδότηση του παραγωγού*, Νεφέλη, Αθήνα
4. Καρααποστόλου, *Χειροποίητη πόλη*
5. Μαθητική Χαρά, (2000), *Μεσσηνία*, Καλαμάτα
6. Μορφωτικός Σύλλογος Μεσσηνίας, *Η Καλαμάτα χθες σήμερα*
7. Νέα Οικολογία
8. Τρικαλίτη Α.- Παλαιοπούλου Ρ.,(1999), *Βιώσιμες πόλεις*, Αθήνα
9. Χιουρέας Τ., (2001), *Η ζωή στην Καλαμάτα και την περιοχή της (Η ελληνική επαρχία)*, Αθήνα
10. <http://www.ekke.gr/estia>
11. <http://www.epa.gov/>
12. <http://yppeph.gr/>
13. <http://www.pi-schools.gr/>
14. <http://europa.eu.int/comm/education/socrates/comenius/index.html>
15. <http://www.greenpeace.org>
16. <http://www.cres.gr/kape>
17. <http://www.foe.co.uk>